

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Landbrug
Ref. LIDBJ
Den 31. oktober 2017

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 17 (MOF alm. del) stillet den 4. oktober 2017 efter ønske fra Pia Adelsteen (DF).

Spørgsmål nr. 17

”Data til EU-kommissionen viser, at der er en faldende tendens i nitratindholdet i grundvandet. Ministeren bedes på den baggrund oplyse, hvilken selvstændig regulering af landbruget, som vedtaget af Folketinget eller udstedt af ministeren, som kan begrunde den faldende tendens i det danske grundvands indhold af nitrat som rapporteret til EU-kommissionen?”

Svar

Spørgeren har ret i, at der på baggrund af den nationale grundvandsovervågning (GRUMO) kan vises en faldende tendens for nitratindholdet i overvåget, iltet grundvand og særligt for så vidt angår det yngste grundvand. Dette er blandt andet dokumenteret af GEUS i den seneste grundvandsovervågningsrapport fra 2016.

Generelt kan der konstateres en sammenhæng mellem et faldende kvælstofoverskud på markbalanceniveau og den faldende nitratkoncentration ved analyse af iltet grundvand. Markbalancen er udtryk for forskellen mellem den årlige N-tilførsel til afgrøden og N-fraførsel ved høst af afgrøden og dermed den mængde kvælstof, der potentielt kan tabes til miljøet, herunder ved udvaskning til grundvandet.

På den baggrund kan det konstateres, at ca. 30 års kvælstofregulering af landbruget har resulteret i en klar reduktion af kvælstofindholdet i det iltede grundvand. Dette fremgår, blandt andet, af en videnskabelig artikel, udarbejdet af forskere fra GEUS og Århus Universitet, offentliggjort i 2017¹. Der er tale om den regulering, der er sket i kraft af vandmiljøplanerne fra midten af 1980'erne og frem, vandområdeplanerne samt politiske aftaler. Det skal dog understreges, at den konkrete regulering ikke er umiddelbart begrundet i nitratindholdet i det overvågede grundvand, som er indberettet til EU Kommissionen, hvilket også er konstateret i den nyligt gennemførte analyse fra COWI om nitratovervågning og indberetning til EU. Det er ikke mulig at identificere enkelte elementer i den samlede regulering af landbruget, der alene kan begrunde udviklingen i nitratindholdet i overvåget grundvand. Det er den samlede reguleringsindsats siden 1980erne, der har resulteret i en klar reduktion af markbalancen og dermed kvælstofmængden, der potentielt kan tabes til miljøet, herunder til grundvandet. Eksempler på regulering, der bidrager til den samlede danske indsats i forhold til grundvandsbeskyttelse, findes f.eks. i det danske nitrathandlingsprogram og husdyrregulering hvor

¹ Hansen et al., 2017: .Groundwater nitrate response to sustainable nitrogen management. Nature, Scientific reports, 7: 8566 (<http://www.nature.com/articles/s41598-017-07147-2>)

blandt andet en række krav til udbringning, opbevaring og udnyttelsen af husdyrgødning har resulteret i en betydeligt mere effektiv udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning.

Esben Lunde Larsen

/

Christian Vind